

Business Debate on TV	
Thursday:	19:15 new 22:30
Saturday:	8:15 15:15 18:15
Tuesday:	10:15 21:00 <small>night repeat</small>

“ဒီဗီဘီ စီးပွားရေးဒီဘိတ်” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

**အမှတ် - ၄၅၄၊ ဂုလွာ၊
ကုန်သည်လမ်းနှင့် ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။**

ဒီတပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့
“ငြိမ်းချမ်းရေးရမှ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှာလား ?” ဖြစ်ပါတယ်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ၊ အကြံပေးလိုတာ၊ မေးမြန်းလိုတာရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း
ဖုန်းနံပါတ် **+၉၅၉၄၅၉၈၆၅၉၄၀** နဲ့ debate@dvb.no
ကိုဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပါတယ်။

ငြိမ်းချမ်းရေးရမှ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလား (ယမင်းမြတ်အေး)

“ရှေ့ပြည်မှာ ငြိမ်းချမ်းရေးမရှိဘဲနဲ့ ဘယ်လိုစီးပွားရေးတိုးတက်မှုကိုမှ ကျမတို့ထိန်းထားနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ စီးပွားရေးဘက်က ဘယ်လောက်ပဲ တိုးတက်တိုးတက် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြူပြုဆိုတာနဲ့ တိုးတက်မှုကလည်း ပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ အဓိက အရေးကြီးတာက ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်ပါတယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးက အရေးကြီးတယ်ဆိုလို့ စီးပွားရေးတို့၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးတို့ကိုလစ်လျူရှု ထားမယ်လို့တော့မ ဟုတ်ပါဘူး။ ဒါဟာ တစ်ချိန်တည်းမှာ လုပ်သွားရမယ့် ကိစ္စပါ။” လို့ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့ က နေပြည်တော် သင်္ဂဟ ဟိုတယ်မှာပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှုပူးတွဲ ကော်မတီ (UPDJC) အစည်းအဝေးမှာလည်း နိုင်ငံတော်ရဲ့ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်အေ အောင်ဆန်းစုကြည်က ပြောကြားခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

ရင်ကြားစေ့ရေးမူဝါဒနဲ့ ပဋိပက္ခစီးပွားရေး

ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၆ ဇူလိုင်လ ၂၉ ရက်နေ့မှာစီမံကိန်းနဲ့ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာနကအချက် ၁၂ ချက် ပါတဲ့ စီးပွားရေးဆိုင်ရာမူဝါဒသစ်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ “အမျိုးသားပြန်လည် သင့်မြတ်ရေးကို ဦးတည်ပြီး စည်းလုံးညီညွတ်သော ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရက်တစ် ပြည်ထောင်စုကြီးဖြစ် တည်လာစေရေးကိုအထောက်အပံ့ ဖြစ်စေသောမူဝါဒအဖြစ် ကျင့်သုံးရန်” ဆိုတဲ့အချက်တချက်ပါဝင်ပါ တယ်။

အစိုးရသစ်အနေနဲ့ အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနဲ့ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဘယ်လို ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမယ် ဆိုတာက စိတ်ဝင်စားစရာပါပဲ။ ပဋိပက္ခစီးပွားရေးတွေနဲ့ ချာချာလည် နေခဲ့ရတဲ့ မြန်မာ စီးပွားရေးကို ရင်ကြား စေ့ရေးဆိုတဲ့ လမ်းကြောင်းပေါ်ကို ဆွဲတင်ဖို့ အတွက် အစိုးရသစ် က ဘယ်လိုကိုင် တွယ်မှာလဲ။ ဒေါ်လာဘီလျံနဲ့ ချီတဲ့ ပဋိပက္ခစီးပွားရေးအတွင်းမှာ ပါဝင်နေတဲ့ ခရိုနီ တွေ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ တွေနဲ့ လက်တွဲပြီး ရင်ကြားစေ့စီးပွားရေးကို ဘယ်လို နည်းလမ်းတွေနဲ့ လုပ် မှာလဲ။ ဒါဟာ NLD အတွက် တော့ ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ အတူ တနွယ်ငင်တစင်ပါ မြေရှင်းရ မယ့် အကြီးမား ဆုံး ပြဿနာ တစ်ခုဖြစ်လာပါပြီ။

ကျောက်စိမ်းနဲ့ပဋိပက္ခ

ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလမှာ Global Witness အဖွဲ့ က မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြီးမား သော နိုင်ငံ တော် လျှို့ဝှက်ချက် အမည်နဲ့ ကျောက်စိမ်း အစီရင်ခံစာ ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။ အစီရင်ခံစာမှာ ကျောက် စိမ်း ရောင်းဝယ်မှု တွေကြောင့် ရရှိနေတဲ့ ဒေါ်လာသန်းထောင် ပေါင်းများစွာကို စစ်တပ်အသိုင်းအဝိုင်း၊ မူးယစ်ရာဇာတွေနဲ့ ခရိုနီတွေက တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ချုပ်ကိုင်ထားတယ်လို့ ရေး ထားပါတယ်။

“၂၀၁၄ ခုနှစ် တစ်နှစ်ထဲ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂ ဘီလျံ ရှိပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးရဲ့ တန်ဖိုး ပမာဏက ၁၁ ဘီလျံ လောက်ရှိပါတယ်။ အဓိကလုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားတဲ့နေရာကတော့ အစိုးရထိန်းချုပ်ထား တဲ့ ကချင်ပြည်နယ် ဖားကန့်မြို့နယ် ထဲက ဒေသတွေဖြစ်တယ်” လို့ တရုတ်နိုင်ငံဘက်က ရရှိတဲ့ သွင်းကုန် အချက်အလက်တွေကို မူတည် ပြီး ကျောက်စိမ်း လုပ်ငန်းရဲ့ ဝင်ငွေအနေအထားကို Global Witness ရဲ့ အစီရင်ခံစာထဲမှာ အခုလို တွက်ပြ ထားပါတယ်။

အလားတူပဲ ကျောက်စိမ်းဟာ KIA၊ KIO အတွက် ဝင်ငွေ ရရှိစေတဲ့ အဓိကအရင်းအမြစ်ဖြစ်တဲ့ အကြောင်း၊ ဒါကြောင့် ကျောက်စိမ်းကရမယ့် ဝင်ငွေတွေကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ဖို့ တိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲနေတာ ဟာ နှစ်ဖက်စလုံး အတွက် မဟာဗျူဟာကျ တဲ့ ဦးစားပေးမှု ဖြစ်လာတဲ့အကြောင်းလည်းဖော်ပြထားပါ တယ်။ ဒီလို ပဋိပက္ခစီးပွားရေး အတွင်းမှာ နှစ်နာသွားကတော့ ကချင်လူထုပါပဲ။ မြေယာသိမ်းပိုက်ခံ ရတာတွေ၊ ခြိမ်းခြောက်ခံရ တာတွေ၊ အကြမ်းဖက်ခံရတာက အများအပြားဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဒီလို ပုံမှန်မဟုတ်တဲ့ ကဏ္ဍ (Informal Sector) ထဲက စီးပွားရေးတွေ အားကောင်းနေတာက ပဋိပက္ခတွေ ကြောင့်ဖြစ်နေ သလို ဒီလို စီးပွားရေးတွေကြောင့်လည်း ပဋိပက္ခတွေ ထပ်ထပ်ဖြစ်နေရတယ် လို့ ဒေါက်တာ အောင်ကိုကို (စီးပွားရေး ပေါ်လစီ) က ကောက်ချက်ဆွဲပြပါတယ်။

သစ်မှောင်ခို

အလားတူပဲ ပဋိပက္ခစီးပွားရေး (Conflict Business) တွေကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ သစ်တော တွေလည်း တစ်နေ့ တခြား ပျက်သုဉ်းလာနေပါတယ်။ မကြာသေးခင်က ထွက်ပေါ်လာတဲ့ UNODC ရဲ့ အစီရင်ခံစာ အရ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ယခင်က ၄၄ ရာနှုန်းလောက်အထိ သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု ရှိခဲ့တဲ့ အနေ အထားကနေ တဖြည်းဖြည်း လျော့နည်း လာတာတွေရတဲ့အကြောင်း၊ ၂၀၁၀ ခုနှစ်နဲ့ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်း အနေအထားကို ပြန်ကြည့်ရင် ကမ္ဘာပေါ်မှာ သစ်တောပြုန်းတီးမှု တတိယ အမြင့်ဆုံးနိုင်ငံဖြစ်ပြီးတော့ နှစ်စဉ် ဟက်တာပေါင်း ၄၆ သိန်းခွဲ (၅၄၆၀၀၀) ဆုံးရှုံးနေတဲ့အကြောင်း၊ ၁၉၉၀ ခုနှစ်ကတည်းက မြန်မာ နိုင်ငံ သစ်တော ပြုန်းတီးမှု မြင့်တက်လာပြီး ယခုအချိန်ထိဆိုရင် ၂၆ ရာနှုန်းအထိ ပြုန်းတီးသွား ခဲ့တဲ့အ ကြောင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဘိန်းစီးပွားရေး

သစ်နွေကျောက်စိမ်းအပြင် ပဋိပက္ခကြောင့် နောက်ထပ်ကြီးကြီးမားမားဖြစ်နေတဲ့ စီးပွားရေး တစ်ခုက ဘိန်းစီးပွားရေးပါ။ ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၅ခုနှစ်မှာ နယ်သာလန် အခြေစိုက် TNI (Transnational Institute) ကအစီရင်ခံစာတခု ထုတ်ပြန် ခဲ့ပါတယ်။ ရှေ့တိုက် ဒေသတွင်း နိုင်ငံတွေဖြစ်ကြတဲ့ မြန်မာ လာအိုနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတွေ ထဲမှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဘိန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် မှုဟာ အမြင့်ဆုံးဖြစ်နေတဲ့အ ကြောင်းနဲ့ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွေနဲ့ အတူနဲ့ အကျင့် ပျက်ခြစားမှုတို့ က အဓိကအကြောင်းရင်းတွေ ဖြစ်နေတဲ့အကြောင်းတွေလည်းဖော်ပြထားပါတယ်။

UNODC ရဲ့ ထုတ်ပြန်ချက်မှာတော့ “ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုဟာ ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ ဟက် တာပေါင်း နှစ်သောင်း တစ်ထောင် (၂၁၀၀၀) ရှိခဲ့ရာက ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှာတော့ ဟက်တာပေါင်း ၄၆ သောင်း ခုနှစ်ထောင် (၅၇၀၀၀) အထိ ရှိလာတဲ့အတွက် ထုတ်လုပ်မှု တန်ဖိုးမှာလည်း ၃၄၀ ကနေပြီး ၆၇၀ အထိ တိုးလာခဲ့တယ် ” လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။

ငြိမ်းချမ်းရေးရယ်..စီးပွားရေးရယ်..

UNHCR ရဲ့ ခန့်မှန်းဖော်ပြချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံမှာ စစ်ဘေးဒုက္ခသည် ဦးရေ ၅၈၇၀၀၀ (၂၀၁၅) ရှိနေပါတယ်။ (IDMC) ရဲ့ ခန့်မှန်းချက် အရ ၆၄၃၀၀၀ (၂၀၁၄) ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီဦးရေထဲမှာ ဒုက္ခသည်စခန်း (IDP Camps) တွေမှာ နေထိုင်သူက သောင်းဂဏန်း လောက်သာရှိပြီး အများစုမှာ စစ်ဘေး ရှောင်ရင်း ကြုံသလို နေထိုင်စားသောက်နေကြတာဖြစ်ပါတယ်။

စစ်ဘေး ဒုက္ခသည်တွေဟာ ထိုင်းနယ်စပ်နဲ့ တရုတ်နယ်စပ်တွေမှာပျံ့နှံ့ နေထိုင်ကြတာမျိုးပါ။ စစ်ဘေးဒဏ်သင့် ပြည်သူ တွေဟာ မိမိရပ်တည်ရေးအတွက်ကိုတောင် ဘာမှသေသေချာချာ လုပ်နိုင်တဲ့ သူတွေမဟုတ်ကြပါဘူး။ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်လုံးနဲ့ ယှဉ်ပြီးစီးပွားရေးရှုထောင့်က ကြည့်မယ်ဆိုရင်လည်း ထုတ်လုပ်မှုမဲ့ နေသူတွေဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ကြောင့် ပုန်းရှောင် နေရတဲ့ စစ်ဘေးဒုက္ခသည်တွေ ကို ကူညီပေးဖို့ လိုအပ် လာတဲ့ အတွက် တိုင်းပြည်အတွက်လည်း စရိတ်ထောင်းစေပါတယ်။

ဥပမာ စစ်ဘေး ဒုက္ခသည် တစ်ဦးကို တစ်ရက် စားစရိတ်ငွေ တစ်ဒေါ်လာနဲ့ တွက်ရင်တောင် သုံးနှစ် ဆိုရင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ ဘီလျံကျော် ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီပမာဏဟာ နေရာထိုင် ခင်းနဲ့ စားစရိတ်သာဖြစ် ပါတယ်။ ပညာသင်စရိတ်နဲ့ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု မပါဝင်ပါဘူး။ အလားတူပါပဲ စစ်ဖြစ်နေတဲ့ တိုင်းပြည်မှာ ကာကွယ် ရေးအသုံးစရိတ်တွေ မြင့်တက် နေတတ်ပြီး နိုင်ငံတော်က နှစ်စဉ် ကျခံနေရပါတယ်။

ဥပမာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေရာမှုကို လေ့လာကြည့်မယ်ဆိုရင် စစ်သုံးစရိတ်ဟာ နှစ်စဉ် ဂဏန်းနှစ်လုံးနဲ့ ဦးဆောင်နေပါတယ်။ ဥပမာ ၂၀၁၂- ၁၃ ဘဏ္ဍာနှစ်မှာ ၁၆ ဒသမ ၄၆ %၊ ၂၀၁၃- ၁၄ ဘဏ္ဍာနှစ် မှာ ၁၃ ဒသမ ၉၁ ရာခိုင်နှုန်း၊ ၂၀၁၄- ၁၅ ဘဏ္ဍာနှစ် မှာ ၁၃ ဒသမ ၄၄%၊ ၂၀၁၅-၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်မှာ ၁၃ ဒသမ ၃၄ % (ထပ်တိုးမပါ)၊ ၂၀၁၆-၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ် မှာ ၁၃ ဒသမ ၄၄ % (ထပ်တိုးမပါ) အသီးသီးရှိနေပါတယ်။ ဥပမာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ၂၀၁၆- ၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ် GDP ကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၀ ဘီလျံနဲ့ တွက်မယ်ဆိုရင်တောင် ထပ်တိုးမပါပဲ မူလ ခန့်မှန်း ခြေအပေါ် မူတည် တွက်တဲ့ စစ်သုံးစရိတ်ဟာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈ ဒသမ ၁၉ ဘီလျံ ဖြစ်နေသည်။ ဒါကြောင့် စီးပွားရေး အမြင်နဲ့ ကြည့် ရင်လည်း စစ်ပွဲတွေ ချုပ်ငြိမ်းဖို့၊ ငြိမ်းချမ်းရေးရဖို့ လိုအပ်နေတာကိုတွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။